

Lengyel menekültek Sopron vármegyében

Írta: Pölöskei Sándor
2014.

Bajban ismerzik meg, ki a barát

A lengyelek és magyarok immár évezredes barátsága csodálatos és példa nélküli jelenség Európában. A két nép szoros kapcsolatáról sokat írtak, kifejezésre jutott mindkét nemzet művészetében, történelmi irataiban. Sőt, a magyar-lengyel barátság szilárd és történelemformáló elemmé vált a Visztula és a Közép-Duna közt élő népek köztudatában. Arany János egyszer azt írta: „A magyar szívesen üdvözli a lengyelt, az ismeretség új, de a barátság régi.” Ennek a gondolatnak művészi megjelenítését fejezi ki a győri Bem téren felállított emlékmű, melynek talapzatán a Stanislaw Worcel által megfogalmazott sorokat olvashatjuk.

A magyar-lengyel barátság igazi próbaköve volt a XX. század nagy világégése. A Teleki-kormány – a maga szerény és korlátozott eszközeivel – megpróbálta a német-lengyel ellentéteket elsimítani 1939 áprilisától és határozottan kiállt amellett, hogy nem fog a németek oldalán egy lengyelelles háborúba keveredni. Ezt Teleki meg is írta Hitlernek.

Amikor Lengyelországot a Gonosz két birodalma lerohanta 1939-ben, több mint százezer menekült – katonák és civil személyek – talált menedéket Magyarországon a háború egész időtartama alatt. Közülük sokan térségünkben. A magyar földre lépő katonák átadták a fegyvereiket (megőrzésre), honvédségi ellátást, sőt még zsoldkiegészítést is kaptak. A menedéket kérőket a magyar rendőri hatóságok nyilvántartásba vették, ellátták őket igazolványokkal, ez jogi védelmet is jelentett a számukra. A gondozást az akkori belügyminisztériumban id. dr. Antall József (1896-1974) irányította.

A Magyarországon maradtak „polgári menekülttáborokba” kerültek, de itt a település közigazgatási határain belül szabadon mozoghattak, családoknál, panziókban, szállodákban laktak. Napidíjat kaptak, aminek havi összege megfelelt a hazai átlagjövedelemnek.

1940 tavaszától a táboron kívül is élhettek, munkát is vállalhattak. Szabadon szervezheték saját életüket. Régióinkban több kijelölt menekülttábor és több száz lengyel menekült volt ekkortájt, leszármazottaik közül pedig sokan ma is itt élnek velünk.

Pölöskei Sándor könyve kordokumentumok és személyes visszaemlékezések sorával idézi meg a lengyel-magyar barátság legvésztörtelemesebb, ugyanakkor legemberibb eseményeit. A múlt századról emlékező szemtanúk és fotók, igaz történetek és adomák teszik szakmailag alaposná, ismeretterjesztő kötetként pedig olvasmányossá régióink történelmének ezen szeletét.

Jó szívvel ajánlom tehát Pölöskei Sándor tanár úr kötetét mindazoknak, akik érdeklődéssel fordulnak pátriánk történelmének felé.

Hámori György Kapuvár polgármestere